

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1990 Nr. 79

A. TITEL

*Verdrag inzake de institutionalisering van het Latijnsamerikaanse
Parlement;
Lima, 16 november 1987*

B. TEKST¹⁾

Tratado de Institucionalización del Parlamento Latinoamericano

Los Estados participantes en la Conferencia Intergubernamental para la Institucionalización del Parlamento Latinoamericano, por medio de sus representantes plenipotenciarios debidamente acreditados.

Convencidos que la integración de América Latina como objetivo común de nuestros países, es un proceso histórico que requiere acelerarse y profundizarse;

Teniendo en cuenta que la participación de los pueblos latinoamericanos a través de la diversidad de sus corrientes políticas e ideológicas, representadas en sus Parlamentos nacionales, afirma el fundamento democrático de la integración;

Inspirados en las tradiciones de los héroes y fundadores de las patrias latinoamericanas, en lo relativo a la defensa de la independencia y al ejercicio pleno de la soberanía popular y nacional; y

Considerando que, fundado en Lima el 10 de diciembre de 1964, existe el Parlamento Latinoamericano y que es conveniente institucionalizarlo mediante un tratado internacional.

---

¹⁾ De Portugese tekst is niet afgedrukt.

Han convenido en lo siguiente:

Artículo 1

Institucionalización

Por medio del presente Tratado los Estados Partes convienen la institucionalización del organismo regional permanente y unicameral, denominado el Parlamento Latinoamericano, en adelante "el Parlamento".

Artículo 2

Principios

El Parlamento tendrá los siguientes principios permanentes e inalterables:

- a) La defensa de la democracia;
- b) La integración latinoamericana;
- c) La no intervención;
- d) La autodeterminación de los pueblos para darse, en su régimen interior, el sistema político, económico y social que libremente decidan;
- e) La pluralidad política e ideológica como base de una comunidad latinoamericana democráticamente organizada;
- f) La igualdad jurídica de los Estados;
- g) La condena a la amenaza y al uso de la fuerza contra la independencia política y la integridad territorial de los Estados,
- h) La solución pacífica, justa y negociada de las controversias internacionales;
- i) La prevalencia de los principios de derecho internacional referentes a las relaciones de amistad y a la cooperación entre los Estados, de conformidad con la Carta de la Organización de las Naciones Unidas.

Artículo 3

Propósitos

El Parlamento tendrá, entre otros, los siguientes propósitos:

- a) Fomentar el desarrollo económico y social integral de la comunidad latinoamericana y pugnar porque alcance a la brevedad posible, la plena integración económica, política y cultural de sus pueblos;
- b) Defender la plena vigencia de la libertad, la justicia social, la independencia económica y el ejercicio de la democracia representa-

tiva con estricto apego a los principios de no intervención y de libre autodeterminación de los pueblos;

c) Velar por el estricto respeto a los derechos humanos fundamentales, y porque no sean afectados en ningún Estado latinoamericano en cualquier forma que menoscabe la dignidad humana;

d) Luchar por la supresión de toda forma de colonialismo, neo-colonialismo, racismo y cualquier otra forma de discriminación en América Latina;

e) Oponerse a la acción imperialista en América Latina, recomendando la adecuada legislación normativa y programática que permita a los pueblos latinoamericanos el pleno ejercicio de su soberanía permanente sobre sus recursos naturales, y su mejor utilización y conservación;

f) Luchar en favor de la cooperación internacional, como medio para instrumentar y fomentar el desarrollo armónico de la comunidad latinoamericana, en términos de bienestar general;

g) Contribuir a la afirmación de la paz, la seguridad y el orden jurídico internacionales y luchar por el desarme mundial, denunciando y combatiendo el armamentismo y la agresión de quienes sustenten la política de la fuerza, que son incompatibles con el desarrollo económica, social, cultural y tecnológico a que tienen derecho los pueblos de América Latina;

h) Canalizar y apoyar las exigencias de los pueblos de América Latina, en el ámbito internacional, respecto al justo reconocimiento de sus derechos, en la lucha por la instauración de un Nuevo Orden Económico Internacional;

i) Propugnar, por todos los medios posibles, el fortalecimiento de los Parlamentos de América Latina, para garantizar la vida constitucional y democrática de los Estados, así como propiciar, con los medios a su alcance y sin perjuicio del principio de la no intervención, el restablecimiento de aquellos que hayan sido disueltos;

j) Apoyar la constitución y fortalecimiento de Parlamentos subregionales de América Latina, que coincidan con el Parlamento en sus principios y propósitos;

k) Mantener relaciones con Parlamentos de todas las regiones geográficas, así como con organismos internacionales, y

l) Difundir la actividad legislativa de sus Miembros.

Artículo 4

Los Miembros

Son Miembros del Parlamento los Congresos o Asambleas legislativas nacionales de los Estados Partes democráticamente constituidos en América Latina, que participarán en el mismo haciéndose representar por delegaciones constituidas pluralmente.

Artículo 5

Organos

Los órganos del Parlamento serán la Asamblea, la Junta Directiva, las Comisiones Permanentes y la Secretaría General.

La Asamblea será el órgano supremo del Parlamento y adoptará, de conformidad con el presente Tratado, el Estatuto del Parlamento en el que se dispondrá todo lo relativo a la composición, atribuciones y funcionamiento de sus órganos.

La Asamblea tendrá, asimismo, la facultad de suspender a un Parlamento Miembro en su carácter de tal cuando no se cumplan, en su caso, los requisitos establecidos en el presente Tratado.

Artículo 6

Personalidad y Prerrogativas

De conformidad con el derecho internacional, el Parlamento gozará de personalidad jurídica propia y de los privilegios e inmunidades respectivos.

Artículo 7

Gastos

Los gastos de funcionamiento del Parlamento estarán a cargo de los Estados Partes, en la proporción que establece la Asamblea.

Artículo 8

Sede

La Asamblea decidirá la sede del Parlamento.

Artículo 9

Cláusulas Finales

1. El presente Tratado estará abierto a la firma en Lima del 16 de noviembre de 1987 hasta el 16 de diciembre de 1987.

2. El presente Tratado estará sujeto a ratificación. Los instrumentos de ratificación se depositarán en el Ministerio de Relaciones Exteriores del Perú.

3. El presente Tratado quedará abierto a la adhesión de los Estados

latinoamericanos. Los instrumentos de adhesión se depositarán en el Ministerio de Relaciones Exteriores del Perú.

4. No se aceptarán reservas a los Artículos 1 a 4 del presente Tratado.

5. El presente Tratado entrará en vigor en la fecha en que haya sido depositado el séptimo instrumento de ratificación o de adhesión.

Para cada Estado que ratifique el Tratado o se adhiera a él después de haber sido depositado el séptimo instrumento de ratificación o de adhesión, el Tratado entrará en vigor el trigésimo día a partir de la fecha en que tal Estado haya depositado su instrumento de ratificación o de adhesión.

6. El presente Tratado podrá ser denunciado por cualquiera de los Estados Partes mediante una comunicación escrita dirigida al depositario y la denuncia surtirá sus efectos 180 días después de recibida. Sin embargo, la Asamblea podrá resolver que la denuncia surta efecto de manera inmediata.

7. El presente Tratado podrá ser enmendado por acuerdo de dos tercios de los Estados partes y con sujeción a las disposiciones del presente Artículo.

EN FE DE LO CUAL, los Plenipotenciarios firman el presente Tratado en nombre de sus respectivos Estados.

HECHO en la ciudad de Lima a los dieciseis días del mes de noviembre de 1987, en textos originales igualmente auténticos en español y en portugués.

Het Verdrag is ondertekend voor de volgende Staten:

Argentinië	Guatemala
Bolivia	Honduras
Brazilië	Mexico
Colombia	Nicaragua
Costa Rica	Panama
Cuba	Paraguay
de Dominicaanse Republiek	Peru
Ecuador	Uruguay
El Salvador	Venezuela

C. VERTALING**Verdrag inzake de institutionalisering van het Latijnsamerikaanse Parlement**

De aan de Intergouvernementele Conferentie voor de Institutionalisering van het Latijnsamerikaanse Parlement deelnemende Staten, door middel van hun gevolmachtigde, naar behoren geaccrediteerde vertegenwoordigers,

Ervan overtuigd zijnde dat de integratie van Latijns-Amerika als gemeenschappelijk doel van onze landen een historisch proces is, dat versneld en verdiept dient te worden;

Ermede rekening houdende dat de participatie van de Latijnsamerikaanse volkeren door de verscheidenheid van hun politieke en ideologische stromingen, vertegenwoordigd in hun nationale parlementen, de democratische grondslag van de integratie bevestigt;

Geïnspireerd door de tradities van de helden en grondleggers van de Latijnsamerikaanse vaderlanden op het gebied van de verdediging van de onafhankelijkheid en de volledige uitoefening van de volkssoevereiniteit en de nationale souvereiniteit, en

Overwegende dat er een Latijnsamerikaans Parlement bestaat, ingesteld te Lima op 10 december 1954 en dat het raadzaam is dit te institutionaliseren door middel van een internationaal verdrag,

Zijn het volgende overeengekomen:

Artikel 1*Institutionalisering*

Door middel van het onderhavige Verdrag komen de Staten die Partij zijn de institutionalisering overeen van het regionale, permanente, uit één kamer bestaande lichaam, dat bekend staat als het Latijnsamerikaanse Parlement en dat voortaan "het Parlement" genoemd wordt.

Artikel 2*Grondbeginselen*

Het Parlement heeft de volgende permanente en onveranderlijke grondbeginselen:

- a. De verdediging van de democratie;

- b. De Latijnsamerikaanse integratie;
- c. De non-interventie;
- d. Het zelfbeschikkingsrecht van de volkeren om voor hun binnenlands bestuur vrijelijk het politieke, economische en sociale systeem aan te nemen, waartoe zij in vrijheid besluiten;
- e. De politieke en ideologische pluraliteit als basis van een Latijnsamerikaanse democratisch georganiseerde gemeenschap;
- f. De rechtsgelijkheid van de Staten;
- g. De veroordeling van het dreigen met en het gebruik van geweld tegen de politieke onafhankelijkheid en de territoriale integriteit van de Staten;
- h. De vredelievende, rechtvaardige en door onderhandeling verkregen oplossing van de internationale geschillen, en
- i. De voorrang van de beginselen van het Internationale Recht betreffende de vriendschappelijke betrekkingen en de samenwerking tussen de Staten, zulks in overeenstemming met het Handvest van de Organisatie van de Verenigde Naties.

Artikel 3

Doelstellingen

Het Parlement heeft, onder andere, de volgende doelstellingen:

- a. Het bevorderen van de integrale economische en sociale ontwikkeling van de Latijnsamerikaanse gemeenschap en het strijden voor het zo spoedig mogelijk bereiken van de volledige economische, politieke en culturele integratie van de volkeren van deze gemeenschap;
- b. Het verdedigen van het volledig van kracht zijn van de vrijheid, de sociale rechtvaardigheid, de economische onafhankelijkheid en de uitoefening van de parlementaire democratie, zulks onder strikte gehechtheid aan de beginselen van non-interventie en van de vrije zelfbeschikking van de volkeren;
- c. Het waken over de strikte eerbiediging van de fundamentele mensenrechten, opdat deze grondrechten in geen enkele Latijnsamerikaanse Staat worden aangetast op enigerlei wijze, die aan de menselijke waardigheid afbreuk doet;
- d. Het strijden voor de afschaffing van elke vorm van kolonialisme, neo-kolonialisme, racisme en elke andere vorm van discriminatie in Latijns-Amerika;
- e. Het tegengaan van de imperialistische actie in Latijns-Amerika, door adequate normatieve en programmatische wetgeving aan te bevelen, die de Latijnsamerikaanse volkeren de volledige uitoefening van de permanente soevereiniteit over hun natuurlijke hulpbronnen mogelijk maakt, alsmede een beter gebruik en instandhouding daarvan;
- f. Het strijden ten gunste van de internationale samenwerking om

de harmonieuze ontwikkeling van de Latijnsamerikaanse gemeenschap uit een oogpunt van algemeen welzijn tot stand te brengen en te bevorderen;

g. Het bijdragen aan de verzekering van de internationale vrede, veiligheid en rechtsorde en de strijd voor een wereldwijde ontwapening, door het aan de kaak stellen en het bestrijden van de bewapening en de agressie van hen, die een machtspolitiek voeren, die onverenigbaar zijn met de economische, sociale, culturele en technologische ontwikkeling, waarop de volkeren van Latijns-Amerika recht hebben;

h. Het in internationaal verband in banen leiden en steunen van de eisen van de volkeren van Latijns-Amerika met betrekking tot de gerechtvaardigde erkenning van hun rechten in de strijd om de vestiging van een Nieuwe Internationale Economische Orde;

i. Het met alle mogelijke middelen bepleiten van de versterking van de Parlementen van Latijns-Amerika teneinde het constitutionele en democratische leven van de Staten te garanderen, evenals het bevorderen met de binnen bereik zijnde middelen en zonder het beginsel van de non-interventie geweld aan te doen, van het weer instellen van die Parlementen, welke zijn ontbonden;

j. Het steunen van de instelling en versterking van sub-regionale Parlementen in Latijns-Amerika, waarvan de grondbeginselen en doelstellingen overeenkomen met die van het Parlement;

k. Het onderhouden van betrekkingen met de Parlementen van alle geografische gebieden, evenals met internationale lichamen, en

l. Bekendheid geven aan de legislatieve werkzaamheden van zijn Leden.

Artikel 4

De Leden

Leden van het Parlement zijn de daarin door meervoudig samengestelde afvaardigingen vertegenwoordigde op democratische wijze in Latijns-Amerika tot stand gekomen nationale Congressen of Wetgevende Vergaderingen van de Staten die Partij zijn.

Artikel 5

Organen

De organen van het Parlement zijn de Vergadering, het Bestuur, de Vaste Commissies en het Secretariaat-Generaal.

De Vergadering is het hoogste orgaan van het Parlement en neemt, in overeenstemming met dit Verdrag, het Statuut van het Parlement aan, waarin al datgene wat betrekking heeft op samenstelling, bevoegdheden en functioneren van de organen daarvan wordt bepaald.

De Vergadering heeft mede de bevoegdheid een Parlement dat Lid

is als zodanig te schorsen, wanneer in zijn geval niet voldaan wordt aan de in dit Verdrag gestelde vereisten.

Artikel 6

Persoonlijkheid en Prerogatieven

Overeenkomstig het internationale recht geniet het Parlement eigen rechtspersoonlijkheid en de respectieve voorrechten en immuniteiten.

Artikel 7

Kosten

De aan het functioneren van het Parlement verbonden kosten komen ten laste van de Staten die Partij zijn in de door de Vergadering te bepalen verhouding.

Artikel 8

Zetel

De Vergadering stelt de zetel van het Parlement vast.

Artikel 9

Slotbepalingen

1. Dit Verdrag staat open ter ondertekening te Lima van 16 november 1987 tot 16 december 1987.

2. Het Verdrag dient te worden bekrachtigd. De akten van bekrachtiging dienen nedergelegd te worden bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Peru.

3. Dit Verdrag blijft open voor toetreding van de Latijnsamerikaanse Staten. De akten van toetreding dienen te worden nedergelegd bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Peru.

4. Een voorbehoud, gemaakt met betrekking tot de artikelen 1 tot 4 van dit Verdrag, wordt niet aanvaard.

5. Dit Verdrag treedt in werking op de datum, waarop de zevende akte van bekrachtiging of toetreding is nedergelegd.

Voor iedere Staat, die het Verdrag bekrachtigt of tot het Verdrag toetreedt nadat de zevende akte van bekrachtiging of toetreding is nedergelegd, treedt het Verdrag in werking op de dertigste dag te rekenen vanaf de datum, waarop die Staat zijn akte van bekrachtiging of toetreding heeft nedergelegd.

6. Dit Verdrag kan door elk van de Staten die Partij zijn worden opgezegd door middel van een schriftelijke kennisgeving, gericht tot de depositaris en de opzegging wordt van kracht 180 dagen na ontvangst daarvan. De Vergadering kan evenwel besluiten dat de opzegging onmiddellijk van kracht wordt.

7. Dit Verdrag kan worden geamendeerd bij besluit van twee derden van de Staten die Partij zijn met inachtneming van de bepalingen van dit artikel.

TEN BLIJKE WAARVAN de Gevolmachtigden dit Verdrag hebben ondertekend voor hun onderscheiden Staten.

GEDAAN te Lima de zestiende november 1987, in de originele teksten die gelijkelijk authentiek zijn in het Spaans en het Portugees.

(Voor de ondertekeningen zie blz. 5 van dit Tractatenblad)

D. PARLEMENT

Het Verdrag heeft ingevolge artikel 91 van de Grondwet de goedkeuring van de Staten-Generaal, alvorens het Koninkrijk aan het Verdrag kan worden gebonden.

E. BEKRACHTIGING

In overeenstemming met artikel 9, tweede lid, van het Verdrag hebben de volgende Staten een akte van bekrachtiging nedergelegd bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken van Peru:

Mexico	4 december 1987
Peru	9 december 1987
Cuba	22 januari 1988
Uruguay	23 februari 1988
Brazilië	5 april 1988
Ecuador	30 juni 1988
Argentinië	22 september 1988
Guatemala	29 september 1988
Venezuela	2 december 1988
Nicaragua	9 december 1988
Paraguay	22 februari 1989
Panama	19 juni 1989
Colombia	21 december 1989

G. INWERKINGTREDING

De bepalingen van het Verdrag zijn ingevolge artikel 9, vijfde lid, van het Verdrag in werking getreden op 22 september 1988 voor Argentinië, Brazilië, Cuba, Ecuador, Mexico, Peru en Uruguay.

Voor iedere Staat die het Verdrag bekrachtigt of ertoe toetreedt na die datum, treedt het Verdrag ingevolge dezelfde bepaling in werking op de dertigste dag na de nederlegging van zijn akte van bekrachtiging of toetreding.

Uitgegeven de achtste juni 1990.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,

R. F. M. LUBBERS